

2024-1-CY01-KA220-YOU-000254366

Πακέτο Κατάρτισης με βάση την
προσομοίωση

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ

Από τη Μ. Begoña Arenas

Το παρόν παραδοτέο διατίθεται υπό την [άρθρα Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	4
Τι είναι το Πακέτο Κατάρτισης του WP3;	4
Σε ποιους απευθύνεται το παρόν εγχειρίδιο;	4
Δομή του παρόντος εγχειριδίου	4
1. Επισκόπηση των τεσσάρων ενοτήτων	5
2. Αρχές συντονισμού και συμπεριληπτική υλοποίηση	6
2.1 Βασικές αρχές συντονισμού	6
2.2 Κατευθυντήριες γραμμές για συμπεριληπτική υλοποίηση	7
3. Σύντομη επισκόπηση κάθε ενότητας για εκπαιδευτές/τριες	8
Ενότητα 1 - Κατανοώντας το αστικό περιβάλλον: Εφαρμογή του καθολικού σχεδιασμού	8
Ενότητα 2 - Βελτιώνοντας τα εναλλακτικά μέσα μεταφοράς: Προώθηση βιώσιμων πρακτικών	10
Ενότητα 3 - Δημιουργώντας δημόσιους χώρους φιλικούς προς τους νέους	11
Ενότητα 4 - Εργαλείο ελέγχου αστικής ανάπτυξης (UDAT)	13
4. Αξιολόγηση και αναστοχασμός	15
4.1 Κριτήρια αξιολόγησης	15
4.2 Μέθοδοι αναστοχασμού	15
4.3 Αυτοαξιολόγηση Εκπαιδευτή	15
5. Πόροι και περαιτέρω υλικό για ανάγνωση	16
5.1 Πηγές του έργου ACT4DYS	16
5.2 Βασικά πλαίσια και πρότυπα	16
5.3 Προτεινόμενη περαιτέρω βιβλιογραφία	17

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εισαγωγή

Το ACT4DYS (Ενδυνάμωση των ατόμων με αναπηρία και των νέων για δράση υπέρ βιώσιμων πόλεων) είναι μια σύμπραξη συνεργασίας Erasmus+ στον τομέα της νεολαίας (KA220-YOU), η οποία υλοποιείται από τον Δεκέμβριο του 2024 έως τον Νοέμβριο του 2026. Επικεφαλής του έργου είναι ο οργανισμός CARDET (Κύπρος) και σε αυτό συμμετέχουν εταίροι από την Πορτογαλία, την Ισπανία, την Ιρλανδία και το Βέλγιο, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία (European Disability Forum - EDF) - του οργανισμού που εκπροσωπεί τα άτομα με αναπηρία σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο απώτερος στόχος του ACT4DYS είναι η ενίσχυση της ικανότητας των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας σε πέντε ευρωπαϊκές χώρες, ώστε να προωθήσουν την αστική ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς για τα άτομα με αναπηρία. Το έργο αναγνώρισε ότι πάρα πολλοί αστικοί χώροι εξακολουθούν να αποκλείουν τους νέους με αναπηρία από την πλήρη συμμετοχή στη δημόσια ζωή και ότι οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας – ως επαγγελματίες πρώτης γραμμής – διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην αμφισβήτηση και αλλαγή αυτής της πραγματικότητας.

Τι είναι το Πακέτο Κατάρτισης του WP3;

Το Πακέτο Εργασίας 3 (WP3) δημιούργησε το Πακέτο Κατάρτισης με βάση την Προσομοίωση: τέσσερις αλληλένδετες μαθησιακές ενότητες που χρησιμοποιούν μεθόδους μη τυπικής εκπαίδευσης, σενάρια παιχνιδιού ρόλων και συνεργατική επίλυση προβλημάτων, προκειμένου να εξοπλίσουν τους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας με τις γνώσεις, τις δεξιότητες και την αυτοπεποίθηση που χρειάζονται για να συνηγορούν υπέρ της δημιουργίας πόλεων χωρίς αποκλεισμούς για άτομα με αναπηρία. Η κατάρτιση δεν απαιτεί εξειδικευμένη γνώση. Έχει σχεδιαστεί για επαγγελματίες από διαφορετικά υπόβαθρα που επιθυμούν να κατανοήσουν την αστική συμπερίληψη αρκετά καλά, ώστε να μπορούν να αναλάβουν δράση.

Όλο το υλικό ελέγχθηκε από το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωσή του με τις αρχές του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση (Universal Design for Learning - UDL) και τα πρότυπα προσβασιμότητας WCAG 2.2. Και οι τέσσερις ενότητες δημοσιεύονται υπό την άδεια Creative Commons Attribution 4.0 International.

Σε ποιους απευθύνεται το παρόν εγχειρίδιο;

Το παρόν εγχειρίδιο απευθύνεται σε οποιονδήποτε υλοποιεί το Πακέτο Κατάρτισης ACT4DYS: έμπειρους εκπαιδευτές/τριες, εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας που διοργανώνουν δραστηριότητες μάθησης μεταξύ ομοτίμων, προσωπικό συνεργαζόμενων οργανισμών που υλοποιούν εργαστήρια ή συντονιστές/τριες που δεν έχουν προηγούμενη εμπειρία στο θέμα. Δεν χρειάζεται να είστε αστικός σχεδιαστής ή ειδικός σε θέματα αναπηρίας – χρειάζεστε περιέργεια, δέσμευση στη συμπερίληψη και προθυμία να αναλάβετε ρόλο συντονιστή/τριας.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δομή του παρόντος εγχειριδίου

Το εγχειρίδιο είναι οργανωμένο ως εξής:

Μέρος 1 - Εισαγωγή στο έργο και στο Πακέτο Κατάρτισης

Μέρος 2 - Σύντομη επισκόπηση των τεσσάρων ενότητων

Μέρος 3 - Αρχές συντονισμού και κατευθυντήριες γραμμές για συμπεριληπτική υλοποίηση

Μέρος 4 - Σύντομη επισκόπηση κάθε ενότητας για εκπαιδευτές/τριες (στόχοι, δομή, σενάριο, συμβουλές)

Μέρος 5 - Αξιολόγηση και αναστοχασμός

Μέρος 6 - Πόροι και περαιτέρω υλικό για ανάγνωση

1. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

Οι τέσσερις ενότητες αποτελούν ένα συνεκτικό μαθησιακό ταξίδι, με κάθε μία να χτίζει πάνω στην προηγούμενη. Κάθε ενότητα ολοκληρώνεται με ένα πρακτικό σενάριο προσομοίωσης που βοηθά στην εμπέδωση των αφηρημένων εννοιών μέσα από μια βιωματική, συνεργατική εμπειρία. Ο παρακάτω πίνακας παρέχει μια σύντομη επισκόπηση.

Ενότητα	Τίτλος	Βασική εστίαση	Μέθοδος σεναρίου	Εκτιμώμενη διάρκεια
E1	Κατανοώντας το αστικό περιβάλλον: Εφαρμογή του Καθολικού Σχεδιασμού	Αρχές του Καθολικού Σχεδιασμού, εμπόδια προσβασιμότητας, βιώσιμα μέσα μεταφοράς, χώροι φιλικοί προς τους νέους	Συνεργατικό sprint επανασχεδιασμού πάρκου («Vrijbroekpark 2.0»)	3-4 ώρες
E2	Βελτιώνοντας τα εναλλακτικά μέσα μεταφοράς: Προώθηση βιώσιμων πρακτικών	Βιώσιμα μέσα μεταφοράς, πλαίσιο «Αποφυγή-Μετατόπιση-Βελτίωση», ισότητα, αλλαγή συμπεριφοράς	Ανάλυση των μέσων μεταφοράς βάσει ρόλων και πρόταση βελτίωσης	3-4 ώρες
E3	Δημιουργώντας δημόσιους χώρους φιλικούς προς τους νέους	Συμμετοχικός αστικός σχεδιασμός, συν-σχεδιασμός, Αστικά Ζωντανά Εργαστήρια, Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους, Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) 11	Εργαστήριο συν-σχεδιασμού για έναν δημόσιο χώρο χωρίς αποκλεισμούς (με βάση ρόλους)	3-4 ώρες
E4	Εργαλείο ελέγχου αστικής ανάπτυξης (UDAT)	Έλεγχος προσβασιμότητας, βαθμολογία αντικτύπου, τεκμηριωμένες προτάσεις πολιτών	Προσομοίωση αστικού ελέγχου – επιτόπια ή βάσει σεναρίου	4-5 ώρες

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημείωση για τη μαθησιακή διαδρομή: Αν και οι ενότητες έχουν σχεδιαστεί για να παραδοθούν διαδοχικά, κάθε μία μπορεί επίσης να λειτουργήσει αυτόνομα. Η Ενότητα 4 (Εργαλείο Ελέγχου Αστικής Ανάπτυξης) είναι πιο αποτελεσματική όταν οι συμμετέχοντες έχουν ήδη ολοκληρώσει τις Ενότητες 1-3, καθώς βασίζεται σε όλες τις προηγούμενες γνώσεις. Αν παραδίδετε μία μόνο ενότητα, κάντε μια σύντομη εισαγωγή για το πλαίσιο του έργου ACT4DYS και τους στόχους του.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2. Αρχές συντονισμού και συμπεριληπτική υλοποίηση

2.1 Βασικές αρχές συντονισμού

Η κατάρτιση του ACT4DYS βασίζεται στη μη τυπική εκπαίδευση. Αυτό σημαίνει ότι οι συμμετέχοντες μαθαίνουν μέσω της πράξης, του αναστοχασμού και της συνεργασίας – και όχι μέσω της παθητικής πρόσληψης πληροφοριών. Ως εκπαιδευτές/τριες, ο ρόλος σας είναι να σχεδιάσετε και να δημιουργήσετε το περιβάλλον μέσα στο οποίο θα λάβει χώρα η μάθηση, και όχι να μεταδώσετε απλώς περιεχόμενο ως ειδικοί.

Πρώτα η συμπερίληψη

Κάθε απόφαση σχεδιασμού – η διάταξη του χώρου, η γλώσσα που χρησιμοποιείται, το υλικό που έχει προετοιμαστεί, ο χρόνος που προβλέπεται για διαλείμματα – πρέπει να αντικατοπτρίζει τις ίδιες αρχές συμπερίληψης τις οποίες διδάσκει η κατάρτιση. Πριν από κάθε συνεδρία, αναρωτηθείτε: «Υπάρχει κάτι στον τρόπο που έχω οργανώσει τη διαδικασία που θα μπορούσε να αποκλείσει κάποιον συμμετέχοντα;»

Μάθηση με επίκεντρο τον συμμετέχοντα

Αξιοποιήστε την επαγγελματική πείρα των συμμετεχόντων. Οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας και οι εκπαιδευτές/τριες διαθέτουν πλούσια γνώση από το δικό τους πλαίσιο εργασίας. Ενσωματώστε ευκαιρίες για να αναδείξετε αυτή τη γνώση: συζητήσεις σε ζευγάρια, ανταλλαγή εμπειριών και ανοιχτές ερωτήσεις αναστοχασμού.

Ψυχολογική ασφάλεια

Η αναπηρία, ο αποκλεισμός και η αστική ανισότητα αποτελούν προσωπικά ζητήματα για πολλούς συμμετέχοντες. Ορίστε συμφωνίες ως ομάδα από την αρχή (εμπιστευτικότητα, γλώσσα που βασίζεται στον σεβασμό, δικαίωμα αποχής). Κατά τη διάρκεια των σεναρίων, κανονικοποιήστε τα λάθη – η προσομοίωση είναι ένας ασφαλής χώρος για τη διερεύνηση δύσκολων αποφάσεων.

Ο ρόλος του/της εκπαιδευτή/τριας κατά τη διάρκεια των σεναρίων

Κατά τη διάρκεια των σεναρίων προσομοίωσης, μεταβείτε από τον ρόλο του «δασκάλου» σε αυτόν του «καθοδηγητή». Κινηθείτε ανάμεσα στις ομάδες, κάντε διερευνητικές ερωτήσεις, εισάγετε αναπάντεχες προκλήσεις αν οι ομάδες τελειώσουν νωρίτερα και παρατηρήστε τη δυναμική των ομάδων για τη συζήτηση του απολογισμού. Μη λύνετε εσείς τα προβλήματα εκ μέρους των ομάδων – ενθαρρύνετε τις με ερωτήσεις όπως: «Τι προβλέπει εδώ η αρχή του Καθολικού Σχεδιασμού;» ή «Πώς θα το βίωνε αυτό ένας χρήστης αναπηρικού αμαξιδίου;»

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2.2 Κατευθυντήριες γραμμές για συμπεριληπτική υλοποίηση

Τα ακόλουθα πρακτικά μέτρα υποστηρίζουν τον συμπεριληπτικό συντονισμό σύμφωνα με τον Καθολικό Σχεδιασμό για τη Μάθηση (UDL) και τις οδηγίες WCAG 2.2:

Φυσικός χώρος

Βεβαιωθείτε ότι ο χώρος δεν έχει σκαλοπάτια και ότι οι προσβάσιμες τουαλέτες φέρουν σαφή σήμανση.

Τακτοποιήστε τα καθίσματα έτσι ώστε οι συμμετέχοντες που χρησιμοποιούν αναπηρικά αμαξίδια ή βοηθήματα κινητικότητας να μπορούν να καθίσουν στα τραπέζια χωρίς να χρειάζονται βοήθεια.

Παρέχετε έναν ήσυχο χώρο για τους συμμετέχοντες που χρειάζονται ένα «αισθητηριακό διάλειμμα» από τα ερεθίσματα.

Ελέγξτε ότι οι γραμματοσειρές του προβολέα είναι τουλάχιστον 24pt και έχουν υψηλή αντίθεση. Αποφύγετε τους συνδυασμούς κόκκινου και πράσινου.

Υλικό

Παρέχετε το έντυπο υλικό με γραμματοσειρά τουλάχιστον 12pt ή προσφέρετε ψηφιακές εκδοχές προσβάσιμες από προγράμματα ανάγνωσης οθόνης.

Τα φύλλα δραστηριοτήτων και οι κλίμακες αξιολόγησης είναι διαθέσιμα στα έγγραφα της κάθε επιμέρους ενότητας – φροντίζετε να τα μοιράζετε πάντα εκ των προτέρων, όποτε αυτό είναι εφικτό.

Αποφύγετε τα αρχεία PDF που περιέχουν μόνο εικόνες· χρησιμοποιήστε εκδοχές με ετικέτες και δυνατότητα αναζήτησης κειμένου.

Γλώσσα και επικοινωνία

Χρησιμοποιήστε απλή γλώσσα και εξηγείτε τους τεχνικούς όρους (σε κάθε ενότητα παρέχεται γλωσσάριο).

Αποφύγετε τη γλώσσα που εισάγει διακρίσεις απέναντι στα άτομα με αναπηρία.

Προτιμήστε τη φράση «άτομα με αναπηρίες» (που βάζει το άτομο σε πρώτο πλάνο) ή ακολουθήστε τις προτιμήσεις των ίδιων των συμμετεχόντων.

Αν οι συμμετέχοντες επικοινωνούν σε διαφορετικές γλώσσες, προβλέψτε σύντομες παύσεις για μετάφραση εντός των ομάδων κατά τη διάρκεια της εργασίας με τα σενάρια.

Ελέγξτε αν κάποιος από τους συμμετέχοντες χρησιμοποιεί επαυξητική ή εναλλακτική επικοινωνία – αν ναι, προγραμματίστε επιπλέον χρόνο.

Χρονοδιάγραμμα και ρυθμός

Προβλέψτε τουλάχιστον ένα διάλειμμα 15 λεπτών ανά 90λεπτη ενότητα.

Επιτρέψτε ευελιξία χρόνου στις διάφορες φάσεις των σεναρίων: ορισμένες ομάδες εργάζονται ταχύτερα από άλλες. Να έχετε επιπλέον ερωτήσεις για αυτές τις περιπτώσεις.

Μη βιαστείτε να ολοκληρώσετε τον απολογισμό – εδώ είναι που εδραιώνεται η βαθύτερη μάθηση.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

3. Σύντομη επισκόπηση κάθε ενότητας για εκπαιδευτές/τριες

Κάθε μία από τις παρακάτω επισκοπήσεις ακολουθεί την ίδια δομή: σκοπός της ενότητας, μαθησιακοί στόχοι, δομή της συνεδρίας, λεπτομερής περιγραφή του σεναρίου προσομοίωσης, βασικές τεχνικές συντονισμού και συνηθισμένα λάθη που πρέπει να αποφεύγονται.

Ενότητα 1 – Κατανοώντας το αστικό περιβάλλον: Εφαρμογή του Καθολικού Σχεδιασμού

Σκοπός

Η Ενότητα 1 αποτελεί το εννοιολογικό και δεοντολογικό θεμέλιο ολόκληρου του Πακέτου Κατάρτισης. Εισάγει τον Καθολικό Σχεδιασμό (Universal Design - UD) όχι μόνο ως τεχνικό πρότυπο, αλλά ως επιταγή που βασίζεται στα δικαιώματα και στηρίζεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (Convention on the Rights of Persons with Disabilities - CRPD) και στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης. Στο τέλος της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να είναι σε θέση να βλέπουν τα αστικά περιβάλλοντα μέσα από το πρίσμα της συμπερίληψης και να εντοπίζουν εμπόδια που προηγουμένως θεωρούσαν μέρος της καθημερινότητας.

Μαθησιακοί Στόχοι

- Περιγραφή των επτά αρχών του Καθολικού Σχεδιασμού και εφαρμογή τους στο αστικό πλαίσιο.
- Εντοπισμός φυσικών, κοινωνικών και συμπεριφορικών εμποδίων που επηρεάζουν τους νέους με αναπηρία.
- Ανάλυση πραγματικών μελετών περίπτωσης (π.χ. «Superblocks» της Βαρκελώνης, «Design for All» της Νορβηγίας) ως προς τη συμπεριληπτικότητά τους.
- Συνεργασία σε διεπιστημονικές ομάδες για την πρόταση αστικών λύσεων προσβασιμότητας.

Δομή της συνεδρίας (Προτεινόμενη διάρκεια: 3,5 ώρες)

1. Δραστηριότητα για το σπάσιμο του πάγου και συμφωνίες ομάδας (20 λεπτά) — χρησιμοποιήστε μια απλή δραστηριότητα προθέρμανσης με θέμα την προσβασιμότητα: ζητήστε από τους συμμετέχοντες να περιηγηθούν στην αίθουσα με δεμένα μάτια, με τη βοήθεια ενός συνεργάτη.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2. Θεωρητική εισαγωγή (40 λεπτά) – παρουσιάστε τις επτά αρχές του Καθολικού Σχεδιασμού, το κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας και το σχετικό πλαίσιο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (CRPD) και των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ). Διατηρήστε τη συζήτηση διαδραστική με ερωτήσεις για συζήτηση σε ζευγάρια.
3. Παραδείγματα από την πράξη (30 λεπτά) – μελέτες περίπτωσης των «Superblocks» της Βαρκελώνης και του «Design for All» (Σχεδιασμός για Όλους) της Νορβηγίας. Ανάλυση σε μικρές ομάδες: ποιες αρχές του Καθολικού Σχεδιασμού είναι εμφανείς; Τι λείπει;
4. Σενάριο προσομοίωσης - Vrijbroekpark 2.0 (60 λεπτά) - βλ. παρακάτω.
5. Παρουσίαση ιδεών (20 λεπτά) – κάθε ομάδα παρουσιάζει το επανασχεδιασμένο πάρκο της σε μια «επιτροπή πολιτών» (άλλους συμμετέχοντες).
6. Απολογισμός και αναστοχασμός (20 λεπτά)

Το σενάριο προσομοίωσης: «Vrijbroekpark 2.0 – Ας το βελτιώσουμε!»

Οι συμμετέχοντες σχηματίζουν διεπιστημονικές ομάδες των 4-5 ατόμων (αστικός σχεδιαστής, συνήγορος για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, ειδικός σε θέματα περιβάλλοντος, εκπρόσωπος της κοινότητας και εκπρόσωπος των νέων). Κάθε ομάδα λαμβάνει ένα εκτυπωμένο σχέδιο του πάρκου Vrijbroekpark, ενός πραγματικού δημόσιου πάρκου στο Βέλγιο, καθώς και μια αποστολή: να επανασχεδιάσει το πάρκο ώστε να το κάνει προσβάσιμο και συμπεριληπτικό για όλους τους χρήστες, εφαρμόζοντας τις αρχές του Καθολικού Σχεδιασμού.

Οι ομάδες πρέπει να εντοπίσουν συγκεκριμένα κενά προσβασιμότητας (π.χ. απότομες κλίσεις, έλλειψη ανάγλυφου οδοστρώματος, απουσία αισθητηριακών ζωνών) και να προτείνουν συγκεκριμένες βελτιώσεις. Πρέπει να αναφέρουν ονομαστικά τουλάχιστον τρεις αρχές Καθολικού Σχεδιασμού και να λάβουν υπόψη τόσο τις κινητικές όσο και τις αισθητηριακές ανάγκες των χρηστών. Όπου είναι εφικτό, θα πρέπει να ενσωματωθούν φιλικά προς το περιβάλλον στοιχεία (κήποι βροχής, ηλιακά στέγαστρα), ώστε οι προτάσεις να συνδέονται με τους στόχους βιωσιμότητας.

Κάρτες προκλήσεων για τους/τις εκπαιδευτές/τριες

Προετοιμάστε ένα μικρό σετ από «κάρτες προκλήσεων» για να τις εισαγάγετε στα μισά του σεναρίου: π.χ., «Μια ομάδα νέων με αυτισμό θα χρησιμοποιεί αυτό το πάρκο κάθε Σάββατο πρωί – τι θα προσθέσετε;» ή «Ο προϋπολογισμός σας έχει μειωθεί κατά 30% – ιεραρχήστε τις προτεραιότητές σας». Αυτές οι κάρτες κρατούν την ενέργεια της ομάδας σε υψηλά επίπεδα και εμβαθύνουν τη διαδικασία της ανάλυσης.

Συμβουλές για τον συντονισμό

- Μην εξηγείτε εκ των προτέρων πώς μοιάζει μια «σωστή» απάντηση – αφήστε τις ομάδες να ανακαλύψουν μόνες τους τις αντικρουόμενες ανάγκες.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Κατά τη φάση της παρουσίασης, καλέστε την «επιτροπή πολιτών» να θέσει μία ερώτηση-πρόκληση σε κάθε ομάδα.
- Στον απολογισμό, ρωτήστε: «Ποια αρχή ήταν πιο δύσκολο να εφαρμοστεί; Γιατί;» και «Τι θα άλλαζε αν στην ομάδα σας υπήρχε ένα άτομο με προβλήματα όρασης;»

Συνηθισμένα λάθη προς αποφυγή

- Οι ομάδες επικεντρώνονται αποκλειστικά στη φυσική/κινητική προσβασιμότητα (ράμπες, πλάτος διαδρόμων) – κατευθύνετε τις προς τις αισθητηριακές, γνωστικές και κοινωνικές διαστάσεις.
- Βιασύνη στην ολοκλήρωση του απολογισμού για να μείνετε εντός χρόνου – ο αναστοχασμός δεν είναι προαιρετικός· μειώστε αντ' αυτού τη διάρκεια του σεναρίου.

Ενότητα 2 – Βελτιώνοντας τα εναλλακτικά μέσα μεταφοράς: Προώθηση βιώσιμων πρακτικών

Σκοπός

Η Ενότητα 2 πραγματεύεται ένα από τα πιο απτά εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι νέοι με αναπηρία: τις μεταφορές. Εξετάζει τα μέσα μεταφοράς όχι ως ένα ουδέτερο τεχνικό σύστημα, αλλά ως ένα κοινωνικό και πολιτικό σύστημα – ένα σύστημα που επί του παρόντος ωθεί τα άτομα με αναπηρίες σε λιγότερο βιώσιμες και πιο περιοριστικές μορφές κινητικότητας. Οι συμμετέχοντες θα κατανοήσουν ότι οι βιώσιμες και χωρίς αποκλεισμούς μεταφορές δεν αποτελούν ξεχωριστούς στόχους, αλλά στόχους που αλληλοενισχύονται.

Μαθησιακοί στόχοι

- Εφαρμογή του πλαισίου «Αποφυγή-Μετατόπιση-Βελτίωση» (Avoid-Shift-Improve - ASI) για την ανάλυση των προκλήσεων στον τομέα των μεταφορών.
- Επεξήγηση των αρχών σχεδιασμού των βιώσιμων μεταφορών (πρόσβαση, ισοτιμία, υγεία, περιβάλλον, οικονομική βιωσιμότητα).
- Αναγνώριση της διασταύρωσης μεταξύ αναπηρίας, κινητικότητας και βιωσιμότητας στις αστικές μεταφορές.
- Διαμόρφωση συγκεκριμένων προτάσεων βελτίωσης των μεταφορών μέσω μιας συνεργατικής μεθόδου που βασίζεται σε ρόλους.

Δομή της συνεδρίας (Προτεινόμενη διάρκεια: 3,5 ώρες)

1. Προθέρμανση (20 λεπτά) – «Χαρτογράφηση διαδρομής»: οι συμμετέχοντες σχεδιάζουν την τελευταία τους διαδρομή με τα μέσα μαζικής μεταφοράς και εντοπίζουν ένα σημείο δυσκολίας. Μοιράζονται τις παρατηρήσεις τους σε ζευγάρια.
2. Θεωρητική εισαγωγή (40 λεπτά) – αρχές βιώσιμων μεταφορών, το μοντέλο ASI και η συστημική σκέψη. Περιλαμβάνεται μια σύντομη αναφορά στην

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- αλλαγή συμπεριφοράς και στην έννοια της «πόλης των 15 λεπτών».
3. Παραδείγματα από την πράξη (25 λεπτά) - μελέτες περίπτωσης: η εκστρατεία «Prepare Me» του Transport for Ireland για τον αυτισμό, το πρόγραμμα προσβασιμότητας του σιδηροδρομικού δικτύου του Λοτζ, το πρόγραμμα «Independent Travel Support» (Υποστήριξη Ανεξάρτητης Μετακίνησης). Ομαδική συζήτηση: τι ήταν αυτό που οδήγησε στην επιτυχία αυτών των πρωτοβουλιών;
4. Σενάριο προσομοίωσης - ανάλυση και επανασχεδιασμός των μεταφορών (60 λεπτά) – βλ. παρακάτω.
5. Παρουσιάσεις και «προκλήσεις» μεταξύ συμμετεχόντων (25 λεπτά)
6. Απολογισμός (20 λεπτά)

Το σενάριο προσομοίωσης

Στους συμμετέχοντες ανατίθενται ρόλοι (αστικός σχεδιαστής, συνήγορος για τα δικαιώματα των νέων με αναπηρία, εκπρόσωπος της τοπικής αυτοδιοίκησης, πάροχος υπηρεσιών μεταφοράς και μέλος της κοινότητας) και τους δίνεται το σενάριο μιας φανταστικής ευρωπαϊκής πόλης μεσαίου μεγέθους, με συγκεκριμένο δίκτυο μεταφορών και προσδιορισμένα κενά. Χρησιμοποιώντας το πλαίσιο ASI, κάθε ομάδα χαρτογραφεί ποια προβλήματα μεταφορών εμπίπτουν στις κατηγορίες «Αποφυγή», «Μετατόπιση» ή «Βελτίωση», εντοπίζει ελλείψεις προσβασιμότητας (χαλασμένοι ανελκυστήρες, απουσία ηχητικών ανακοινώσεων, διάσπαρτα οχήματα μικροκινητικότητας που κλείνουν τις διόδους) και προτείνει τρεις έως πέντε συγκεκριμένες, εφαρμόσιμες βελτιώσεις. Ζητείται επίσης από τις ομάδες να επισημάνουν τυχόν προτεινόμενες «βιώσιμες» παρεμβάσεις (π.χ. ηλεκτρικά σκούτερ) που άθελά τους δημιουργούν νέα εμπόδια.

Κύρια ερώτηση για συζήτηση

«Μια πόλη εισάγει ένα πρόγραμμα κοινόχρηστων ηλεκτρικών ποδηλάτων ως μέρος του σχεδίου πράσινης κινητικότητας. Τι λέει γι' αυτό ο συνήγορος για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία στην ομάδα σας;» Αυτή η ερώτηση πυροδοτεί συχνά μια ουσιαστική συζήτηση γύρω από τη σχέση έντασης ανάμεσα στη βιωσιμότητα και την προσβασιμότητα.

Συμβουλές για τον συντονισμό

- Βεβαιωθείτε ότι όλες οι απόψεις ακούγονται πραγματικά - ο ρόλος του συνηγόρου για τα δικαιώματα των νέων με αναπηρία τείνει συχνά να είναι ο πιο σιωπηλός· απευθυνθείτε ρητά στον συγκεκριμένο συμμετέχοντα.
- Χρησιμοποιήστε τις πραγματικές μελέτες περίπτωσης (TFI, Λοτζ) ως σημεία αναφοράς, όταν οι ομάδες δυσκολεύονται να προσδιορίσουν τι σημαίνει μια «καλή» λύση.

Συνηθισμένα λάθη προς αποφυγή

- Οι ομάδες εστιάζουν αποκλειστικά στη φυσική/κινητική προσβασιμότητα και αγνοούν την προσβασιμότητα στην πληροφόρηση (ηχητικές ανακοινώσεις, ψηφιακός σχεδιασμός διαδρομών).
- Το πλαίσιο ASI μπορεί να φανεί κάπως αφηρημένο - χρησιμοποιήστε το απλό οπτικό βοήθημα από το έγγραφο της ενότητας για να κάνετε τον κύκλο πιο συγκεκριμένο.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ενότητα 3 – Δημιουργώντας δημόσιους χώρους φιλικούς προς τους νέους

Σκοπός

Η ενότητα 3 μετατοπίζει την εστίαση από το τι πρέπει να περιλαμβάνουν οι συμπεριληπτικοί χώροι στο πώς αυτοί δημιουργούνται - μέσω της ουσιαστικής συμμετοχής. Εισάγει τον συν-σχεδιασμό, τα Αστικά Ζωντανά Εργαστήρια (Urban Living Labs) και την «επιστήμη των πολιτών» ως πρακτικές μεθοδολογίες και συνδέει την τοπική πρακτική της εργασίας στον τομέα της νεολαίας με την πρωτοβουλία «Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους» (New European Bauhaus - NEB) και τον Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης 11. Οι συμμετέχοντες αποχωρούν εξοπλισμένοι με τα απαραίτητα εφόδια για να εμπλέξουν τους νέους ως συνδημιουργούς, και όχι μόνο ως παθητικούς χρήστες, του δημόσιου χώρου.

Μαθησιακοί στόχοι

- Επεξήγηση των αρχών του συν-σχεδιασμού και του συμμετοχικού αστικού σχεδιασμού.
- Περιγραφή του μοντέλου των Αστικών Ζωντανών Εργαστηρίων (Urban Living Labs) και των επτά βασικών συστατικών του.
- Εφαρμογή συμμετοχικών εργαλείων (χαρτογράφηση, δημιουργία πρωτοτύπων / prototyping, παιχνίδια σοβαρού σκοπού / serious games) σε ένα συνεργατικό σενάριο.
- Σύνδεση των τοπικών πρωτοβουλιών υπό την ηγεσία των νέων με τα πλαίσια του Νέου Ευρωπαϊκού Μπάουχαους (NEB) και του Στόχου 11 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΣΒΑ 11).
- Διευκόλυνση της συμπεριληπτικής λήψης αποφάσεων σε ομάδες με ποικιλομορφία.

Δομή της συνεδρίας (Προτεινόμενη διάρκεια: 4 ώρες)

1. Εισαγωγή (20 λεπτά) – «Ο ιδανικός μου δημόσιος χώρος»: οι συμμετέχοντες σχεδιάζουν ή περιγράφουν τον αγαπημένο τους δημόσιο χώρο και μοιράζονται ένα χαρακτηριστικό που τους έκανε να νιώσουν ευπρόσδεκτοι. Συζητούν για το ποιοι διαμόρφωσαν αυτόν τον χώρο.
2. Θεωρητική εισαγωγή (45 λεπτά) – Αξίες του Νέου Ευρωπαϊκού Μπάουχαους (βιωσιμότητα, συμπερίληψη, αισθητική), Στόχος 11 των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, Αστικά Ζωντανά Εργαστήρια και το φάσμα της συμμετοχής των πολιτών, από τη συμβολική έως την πραγματική συνδημιουργία.
3. Παραδείγματα από την πράξη (30 λεπτά) – Έργο Youth4Bauhaus (Μπράγκα, Βουκουρέστι, Γάνδη, Κόσιτσε). Ποιες μεθόδους χρησιμοποίησαν; Ποιος ήταν ο ρόλος των νέων με αναπηρίες;
4. Σενάριο προσομοίωσης – εργαστήριο συν-σχεδιασμού (70 λεπτά) – βλ. παρακάτω.
5. Παρουσιάσεις (25 λεπτά)
6. Απολογισμός (30 λεπτά)

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το σενάριο προσομοίωσης

Οι συμμετέχοντες αναλαμβάνουν τέσσερις ρόλους: Αστικός σχεδιαστής, Συνήγορος για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, Εκπρόσωπος νέων και Συνήγορος περιβάλλοντος. Τους δίνεται η περιγραφή ενός παραμελημένου ή κακώς σχεδιασμένου δημόσιου χώρου σε μια φανταστική ευρωπαϊκή γειτονιά και καλούνται να συν-σχεδιάσουν μια πρόταση μετασχηματισμού, εφαρμόζοντας τις αρχές του NEB (βιωσιμότητα, συμπερίληψη, αισθητική), και συνδέοντάς τη με τους επιμέρους στόχους του ΣΒΑ 11. Η ίδια η διαδικασία αντικατοπτρίζει τον κύκλο ενός Αστικού Ζωντανού Εργαστηρίου: οι ομάδες αρχικά εξερευνούν τον χώρο από κοινού (χρησιμοποιώντας την περιγραφή και τις φωτογραφίες που τους παρέχονται), στη συνέχεια αναπτύσσουν ιδέες χρησιμοποιώντας «εργαλεία δημιουργίας» (κάρτες, απλά σκίτσα κατόψεων, αυτοκόλλητα σημειώματα), κατασκευάζουν το πρωτότυπο τουλάχιστον ενός βασικού χαρακτηριστικού και παρουσιάζουν την συνδημιουργημένη πρόταση.

Βασική απαίτηση είναι οι ομάδες να τεκμηριώσουν τον τρόπο με τον οποίο η συμπερίληψη ενσωματώθηκε σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, όχι μόνο στον τελικό σχεδιασμό αλλά και στον τρόπο λήψης των αποφάσεων. Ποιοι συνέβαλαν στις συζητήσεις; Ποιες ιδέες υιοθετήθηκαν; Υπήρξαν περιπτώσεις όπου έπρεπε να αναγνωριστούν και να αντιμετωπιστούν ανισορροπίες ισχύος;

Σημείωση για τον/τη συντονιστή/τρια σχετικά με τις συγκρούσεις

Οι συγκρούσεις μεταξύ των ρόλων είναι πιθανές και σκόπιμες. Ο αστικός σχεδιαστής μπορεί να δώσει προτεραιότητα στο κόστος· ο συνήγορος περιβάλλοντος μπορεί να αντιταχθεί στη χρήση σκληρών επιφανειών· ο συνήγορος για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία να απορρίπτει στοιχεία που είναι μεν αισθητικά καλαίσθητα, αλλά μη προσβάσιμα. Μην επιλύετε αυτές τις εντάσεις για λογαριασμό των συμμετεχόντων. Αντ' αυτού, μπορείτε να κάνετε μια παύση και να ρωτήσετε: «Πώς θα το αντιμετώπιζε αυτό μια αυθεντική διαδικασία συν-σχεδιασμού;»

Συμβουλές για τον συντονισμό

- Αν είναι εφικτό, παρέχετε «εργαλεία δημιουργίας»: κάρτες σημειώσεων, χρωματιστούς μαρκαδόρους, μια εκτυπωμένη κάτοψη, αυτοκόλλητα σημειώματα. Η απτική εμπλοκή εμβαθύνει την εμπειρία του συν-σχεδιασμού.
- Ο απολογισμός θα πρέπει να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να αναστοχαστούν όχι μόνο για το πώς εξελίχθηκε η διαδικασία της συνδημιουργίας, αλλά και για το γιατί αυτή έχει σημασία (π.χ. κοινωνικός αντίκτυπος, στρατηγική, συνεργατική συνέργεια).

Συνηθισμένα λάθη προς αποφυγή

- Οι ομάδες αντιμετωπίζουν τον συν-σχεδιασμό ως απλή διαβούλευση (ρωτούν τους χρήστες και στη συνέχεια αποφασίζουν χωρίς αυτούς). Αμφισβητήστε ανοιχτά αυτή την πρακτική κατά τον απολογισμό.
- Η σύνδεση με το NEB και τον ΣΒΑ11 μπορεί να φανεί κάπως αφηρημένη – συνδέστε τις με το παράδειγμα του Youth4Bauhaus καθ' όλη τη διάρκεια

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

της συζήτησης.

Ενότητα 4 – Εργαλείο ελέγχου αστικής ανάπτυξης (UDAT)

Σκοπός

Η Ενότητα 4 αποτελεί τη μεθοδολογική κορύφωση του Πακέτου Κατάρτισης. Εξοπλίζει τους συμμετέχοντες με ένα δομημένο, τεκμηριωμένο εργαλείο –το Εργαλείο Ελέγχου Αστικής Ανάπτυξης (Urban Development Audit Tool - UDAT)– για την αξιολόγηση της προσβασιμότητας σε τέσσερις κρίσιμους τομείς: υποδομές πεζών, δημόσιες συγκοινωνίες, αστική πολιτική και ψηφιακές υπηρεσίες. Η ενότητα μετατρέπει τα αφηρημένα πλαίσια δικαιωμάτων σε συγκεκριμένα, μετρήσιμα δεδομένα που οι συμμετέχοντες μπορούν να παρουσιάσουν στις τοπικές αρχές και στους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων.

Μαθησιακοί στόχοι

- Επεξήγηση της δομής του Εργαλείου, η οποία αποτελείται από πέντε μέρη: Κριτήριο, Δείκτης, Εύρημα ελέγχου, Βαθμολογία Αντικτύπου (1-5) και Πρόταση Πολιτών.
- Εφαρμογή του εργαλείου για την αξιολόγηση των υποδομών για πεζούς, των μεταφορών, των πολιτικών και της ψηφιακής προσβασιμότητας.
- Απόδοση τεκμηριωμένων βαθμολογιών αντικτύπου και ερμηνεία της σημασίας τους όσον αφορά τον αποκλεισμό.
- Διαμόρφωση δομημένων και επαγγελματικών προτάσεων πολιτών που ανταποκρίνονται στα εμπόδια που έχουν εντοπιστεί.
- Συνηγορία υπέρ των προσβάσιμων και συμπεριληπτικών πόλεων με τη χρήση τεκμηριωμένων στοιχείων βάσει δεδομένων

Δομή της συνεδρίας (Προτεινόμενη διάρκεια: 4,5 ώρες)

1. Προθέρμανση (20 λεπτά) – «Κυνήγι εμποδίων»: οι συμμετέχοντες περιφέρονται στον χώρο (ή εξετάζουν μια σειρά από φωτογραφίες δρόμων) και καταγράφουν όσα περισσότερα εμπόδια προσβασιμότητας μπορούν να εντοπίσουν μέσα σε 5 λεπτά.
2. Θεωρητική εισαγωγή (50 λεπτά) – παρουσιάστε αναλυτικά τη δομή του Εργαλείου, εξετάζοντας βήμα-βήμα το ολοκληρωμένο παράδειγμα από τη Λευκωσία (Κύπρος) που περιλαμβάνεται στο έγγραφο της ενότητας. Αφιερώστε χρόνο στην κλίμακα αξιολόγησης της Βαθμολογίας Αντικτύπου: τι διακρίνει τη Βαθμολογία 1 (πλήρης αποκλεισμός) από τη Βαθμολογία 3 (μερική συμμόρφωση);
3. Παραδείγματα από την πράξη (30 λεπτά) – Ερευνητικά ευρήματα του έργου ACT4DYS από ομάδες εστίασης σε Βέλγιο, Κύπρο, Ιρλανδία, Πορτογαλία και Ισπανία. Βασικά θέματα: ανάγκη για αξιοπρέπεια και αυτονομία, συνεπείς υποδομές, αόρατες αναπηρίες, προκλήσεις που σχετίζονται με τις παλαιότερες πολιτιστικές υποδομές.
4. Σενάριο προσομοίωσης – αστικός έλεγχος (75 λεπτά) - βλ. παρακάτω.
5. Παρουσιάσεις των προτάσεων των πολιτών (30 λεπτά)
6. Απολογισμός και κλείσιμο (25 λεπτά)

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το σενάριο προσομοίωσης

Ομάδες των 4-5 συμμετεχόντων αναλαμβάνουν τον ρόλο μιας ομάδας ελέγχου και μιας ομάδας συνηγορίας. Τους δίνεται μια λεπτομερής γραπτή περιγραφή μιας φανταστικής αστικής περιοχής (ή, προαιρετικά, μπορείτε να ορίσετε μια πραγματική τοπική περιοχή για να περιήγηση και έλεγχο). Χρησιμοποιώντας τον πίνακα βαθμολογίας UDAT, κάθε ομάδα αξιολογεί και τους τέσσερις τομείς (Υποδομές πεζών, Μέσα μαζικής μεταφοράς, Αστική πολιτική, Ψηφιακή προσβασιμότητα), καταγράφοντας τα ευρήματα, αποδίδοντας βαθμολογίες αντικτύπου και υπολογίζοντας τους μέσους όρους για κάθε τομέα.

Μόλις ολοκληρωθεί ο έλεγχος, κάθε ομάδα επιλέγει τα δύο εμπόδια με τη χαμηλότερη βαθμολογία αντικτύπου και προετοιμάζει μια Πρόταση Πολιτών για το καθένα. Οι προτάσεις πρέπει να περιγράφουν σαφείς, τεκμηριωμένες και κοστολογημένες δράσεις που θα μπορούσαν να υποβληθούν στις τοπικές αρχές ή σε άλλους φορείς λήψης αποφάσεων. Για να ενισχυθεί η αξιοπιστία τους, οι προτάσεις πρέπει να χρησιμοποιούν γλώσσα που σχετίζεται με πολιτικές (αναφέροντας σχετικά πρότυπα όπως το WCAG 2.2, τον Καθολικό Σχεδιασμό για την Κίνηση, τον Νόμο της ΕΕ για την Προσβασιμότητα) αντί για αόριστες συστάσεις.

Προαιρετική επέκταση στον πραγματικό κόσμο

Όπου το επιτρέπουν ο χρόνος και οι συνθήκες, το σενάριο της Ενότητας 4 μπορεί να διεξαχθεί ως επιτόπιος έλεγχος μιας πραγματικής τοπικής περιοχής. Αυτή είναι η πιο αποτελεσματική εκδοχή της ενότητας. Παρέχετε στις ομάδες εκτυπωμένες κάρτες βαθμολόγησης του Εργαλείου, μετροταινίες και smartphone για τη λήψη φωτογραφικών αποδεικτικών στοιχείων. Πραγματοποιήστε τον απολογισμό πίσω στην αίθουσα της κατάρτισης.

Συμβουλές για τον συντονισμό

- Ενημερώστε εκ των προτέρων τους συμμετέχοντες για την κλίμακα βαθμολόγησης αντικτύπου πριν από το σενάριο – η βαθμολόγηση είναι το κομμάτι που οι περισσότερες ομάδες θεωρούν πιο δύσκολο. Χρησιμοποιήστε το παράδειγμα της Λευκωσίας ως σημείο αναφοράς για τη βαθμολόγηση.
- Κατά τη φάση της πρότασης πολιτών, κινηθείτε ανάμεσα στις ομάδες και προτρέψτε τις να είναι συγκεκριμένες: «Τι ακριβώς θα αλλάξει; Μέχρι πότε; Ποιος είναι υπεύθυνος; Ποιο πρότυπο πρέπει να πληροί;»
- Καλέστε τους συμμετέχοντες να διαβάσουν τις προτάσεις τους δυνατά, σαν να απευθύνονται σε συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου – αυτό ανεβάζει το επίπεδο του λόγου και καθιστά την πτυχή της συνηγορίας πιο απτή.

Συνηθισμένα λάθη προς αποφυγή

- Οι ομάδες αφιερώνουν υπερβολικά πολύ χρόνο στην Ενότητα 1 (υποδομές πεζών) και βιάζονται στις Ενότητες 3 και 4 (ζητήματα πολιτικής και ψηφιακά θέματα) – ορίστε χρονικά όρια και εναλλάξτε τους τομείς, αν χρειαστεί.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Πολιτικές προτάσεις που είναι υπερβολικά αόριστες («βελτίωση της προσβασιμότητας») – κατευθύνετε τη συζήτηση με την ερώτηση: «Ποιος συγκεκριμένος δείκτης θα μας έδειχνε ότι αυτό έχει επιτευχθεί;»

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

4. Αξιολόγηση και αναστοχασμός

4.1 Κλίμακα αξιολόγησης

Κάθε ενότητα περιλαμβάνει μια ενσωματωμένη κλίμακα αξιολόγησης, σχεδιασμένη να αξιολογεί την απόδοση στο σενάριο. Οι κλίμακες αξιολογούν τέσσερις διαστάσεις: την εφαρμογή της θεωρητικής γνώσης, την ποιότητα της ομαδικής εργασίας και του συντονισμού, τον συμπεριληπτικό χαρακτήρα της προτεινόμενης λύσης, καθώς και τη σαφήνεια και την πειστικότητα της παρουσίασης. Οι εκπαιδευτές/τριες πρέπει να κοινοποιούν τις κλίμακες αξιολόγησης στους συμμετέχοντες πριν από την έναρξη του σεναρίου, όχι μετά.

4.2 Μέθοδοι αναστοχασμού

Ολοκληρώστε κάθε συνεδρία ενότητας με μια δομημένη συζήτηση αναστοχασμού. Οι προτεινόμενες προσεγγίσεις περιλαμβάνουν:

- PMI (Πλεονέκτημα, Μειονέκτημα, Σημείο για προβληματισμό): σύντομος ατομικός αναστοχασμός, και στη συνέχεια παρουσίαση ενός σημείου ανά συμμετέχοντα.
- «Εισιτήριο εξόδου»: μία αλλαγή που θα εφαρμόσω στη δουλειά μου ως αποτέλεσμα της σημερινής εκπαίδευσης.
- Ημερολόγιο μάθησης: για τους συμμετέχοντες που παρακολουθούν πολλαπλές ενότητες, ενθαρρύνετε την τήρηση ενός ημερολογίου που να συνδέει τις έννοιες μεταξύ των συνεδριών.

4.3 Αυτοαξιολόγηση εκπαιδευτή/τριας

Μετά από κάθε συνεδρία, αφιερώστε 10 λεπτά για να αξιολογήσετε τον τρόπο με τον πραγματοποιήσατε τον συντονισμό. Αναρωτηθείτε:

- Είχαν όλοι οι συμμετέχοντες ουσιαστικές ευκαιρίες να συνεισφέρουν;
- Υπήρξαν στιγμές όπου οι δυναμικές ισχύος στην ομάδα δεν αντιμετωπίστηκαν;
- Το σενάριο συνέβαλε στην επίτευξη των βασικών μαθησιακών στόχων;

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

5. Πόροι και περαιτέρω υλικό για ανάγνωση

5.1 Πόροι του έργου ACT4DYS

- Ιστοσελίδα του έργου και ηλεκτρονικό πορτφόλιο: act4dys.eu
- Έγγραφα ενοτήτων (Ε1-Ε4 με φύλλα δραστηριοτήτων, γλωσσάρια, βιβλιογραφία και σενάρια για εκπαιδευτές/τριες): διαθέσιμα στο act4dys.eu
- Πρότυπο κάρτας βαθμολόγησης UDAT: περιλαμβάνεται στο έγγραφο της Ενότητας 4

5.2 Βασικά πλαίσια και πρότυπα

- [Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία \(CRPD\)](#) – ιδίως το Άρθρο 9 (Προσβασιμότητα)
- [Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ - ΣΒΑ 11 \(Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες\)](#)
- [Πρωτοβουλία «Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους»](#)
- [Κατευθυντήριες γραμμές για την προσβασιμότητα του περιεχομένου στο διαδίκτυο \(WCAG\) 2.2](#)
- [Ευρωπαϊκός Νόμος για την Προσβασιμότητα \(ΕΑΑ\)](#)

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

5.3 Προτεινόμενη περαιτέρω βιβλιογραφία

- Steinfeld, E. & Maisel, J. (2012). Universal Design: Creating Inclusive Environments. Wiley.
- Oliver, M. (1996). Understanding Disability: From Theory to Practice. Macmillan.
- Banister, D. (2008). The sustainable mobility paradigm. Transport Policy, 15(2), 73-80.
- Connell, B.R. et al. (1997). The Principles of Universal Design. NC State University.